

Reino Pöyhä

Dosentti, osastonylilääkäri
Hyks, ATEK, Meilahden sairaala
reino.poyhia[at]hus.fi

ELÄMÄÄ – EI SEN ENEMPÄÄ

► Esko Seppänen ja Ilkka Taipale, poliitikko ja lääkäri-poliitikko, ovat pikavauhtia toimittaneet uusimman puheenvuoron eutanasia-keskusteluun. He ovat saaneet mukaansa liudan nimekkäitä asiantuntijoita kirjoittamaan elämästä, kuolemasta ja eutanasiasta. Puolesta ja vastaan. Biologi Anto Leikola, lääkärit Claes Andersson, Antti Jääskeläinen, Heikki Pälve, Päivi Räsänen, Ari Rinne ja Günther Scwesinger, sairaanhoitajat Merja Sankelo, Aija Immonen ja Marja Korhonen, juristit Paula Kokkonen, Jussi Matikkala ja Heikko Salo, filosofi Timo Airaksinen, pappi Eero Huovinen sekä kuolemaa nähneet ja kärsimystä kokeneet Tuula-Liina Varis, Maarit Österman, Minna Pekola ja Martina Houtsonen ovat tuottaneet päätoimittajien lisäksi arvokasta, syvällistä ja painavaa luettavaa. Kirjan loppuun on vielä liitetty kaksi liitettä: ETENE:n julkilausuma ihmisarvosta, saattohoidosta ja eutanasiasta sekä hoito-testamenttilomake ohjeineen.

Vaikka teos onkin näkökulmia eutanasiaan, kansisivuilla ja ensimmäisissä kappaleissa tarkastellaankin elämää. Oikein hyvä. Tähän nivoutuu eutanasiakin. Niin kuin laulussa lauletaan: elämää – ei sen enempää. On syytä pitää perspektiivi näkyvillä. Anto Leikolan ansiokkaan ja monipuolisen elämän analyysin jälkeen on mielekästä jatkaa kuolemasta, kuolemisenestä ja eutanasiasta, joihin aiheisiin suurin osa kirjasta tietysti liittyy.

Erytisen painavan puheenvuoron on laatinut pappi. Emeritus-piispa Eero Huovinen pohtii toisaalta elämää ja sen rajoja ja toisaalta tahtomista. *”Voiko elämän antaa olla elämä? Olisiko hyvä jos tunnistaisimme elämämme hallinnan rajat emmekä koskisi kaikkeen, mihin pystymme? Olisiko onnellista vai onnetonta, jos oppisimme hallitsemaan elämän loppua? Poistuisivatko kivut, kärsimys ja kuolema?”*, pohtii Eero-piispa. Pohdintaan vastaa Antti Jääskeläinen kirjassa toisaalla: *”Potilaan kärsimys kaiken kaikkiaan on laaja käsite, eikä se ole hoidettavissa vain lääketieteen avulla...”*. Eutanasiakaan ei voi olla ratkaisu kärsimyksen ongelmaan. Huovinen tuumaillee viisaasti vaikeaa asiaa, jota julkisessa eutanasiakeskustelussa lehtien palstoilla ei

liene käsitelty yhtään: vakaata tahtoa. *”Eikö ihmisen oma tahto aina rajaudu toisiin tahtoihin? Eutanasiaa mietittäessä monet tahdot kohtaavat toisensa. Saattaa vallita jopa eri suuntiin vetävien tahtojen kaaos... Ehkä kaikkein hankalimpana tahtojen ristiriitana pidän ihmisen oman sisäisen tahdon horjuvuutta ja epätasapainoa.”* Huovisen kirjoitus viisaudessaan ja kriittisyydessään särähtää virkistävästi ihmisen autonomiaa horjuttamattomana oikeutena pitävään (terveys)filosofiaan.

Nautintoa – jos sellaista tunnetta voidaan eutanasiakirjaa lukiessa ylipäätään voi kokea – tuottivat Ilkka Taipaleen eutanasia-historiikki ja Päivi Räsänen kirjoitus etiikasta. Pysäytävien kappale puolestaan oli Minna Pekolan toimittamat otteet ALS:ia sairastaneen isänsä päiväkirjasta, joka päättyi eutanasiapäivään Sveitsissä. Melko monimutkaista mutta asiallista pohdintaa juridiikasta ovat käyneet Jussi Matikkala ja Heikko Salo. Onneksi mukaan on saatu ”saattohoidon pioneerin”, varatuomari Paula Kokkosen oikeudelliset näkökulmat, joita lääkärikin on helppo seurata ja ymmärtää.

Pettymyksiä olivat professori Timo Airaksisen kirjoitus – joka itse asiassa on sama kuin tämän

Esko Seppänen & Ilkka Taipale (toim)
Eutanasia – puolesta ja vastaan
Into kustantamo, Helsinki 2013
ISBN 978-952-264-205-9
274 sivua, 26,90 €

lehden teemanumerossa äskettäin julkaistu juttu sekä Juha Hännisen, Claes Anderssonin, Esko Seppäsen ja Ilkka Taipaleen kirjoitukset, joissa Pandoran lipasta ei saatu raotettua aiempaa enemmän. Henkilökohtaiset tragediat toki koskettavat, mutta uutta sisältöä eutanasia-keskusteluun ei tule. Kolmen kokeneen sairaanhoitajan lämpimät kappaleet tuovat ehkä eniten maata jalkojen eutanasia-keskustelussa, joka sittenkin on kovin tunnepitoista. Mutta mitä se voisi muuta ollakaan, kun kyse on arvovalinnoista.

Mitä jäi puuttumaan? Eutanasiakia peräänkuuluttavien olisi syytä muistaa, että eutanasia lääketieteellisenä prosessina ei kuulu koulutukseen. Hollantilaiset ovat raportoineet eutanasiakomplikaatioita

jopa 30%:ssa tapauksista. Kuolema ei olekaan seurannut saumattomasti ja siististi letaalin injektion jälkeen. Eutanasiaa kannattaville pitäisi kertoa, että sekään menetelmä ei ole itsestään selvä ja kivuton ratkaisu kärsimykseseen. Lääkäriyden ja eutanasian suhdetta ei liioin kirjassa ole syvällisesti pohdittu. Miten eutanasia vaikuttaisi lääkärin ammatti-identiteettiin yhteiskunnassa? Olisi suonut, että saattohoidon asiantuntijat olisivat myös analysoineet eutanasiakäsitteen huolestuttavaa hämartymistä Hollannissa, Luxembourgiassa ja Belgiassa. Näissä maissa palliatiivista sedaatiota on alettu käyttää ihmisen elinpäivien lyhentämiseen. Sellaista toimintaa ei kuitenkaan kutsuta eutanasiaksi, jolloin vältytään ilmoitusvelvollisuudesta viranomaisille!

Vaikka teos onkin näkökulmia eutanasiaan, kansisivuilla ja ensimmäisissä kappaleissa tarkastellaankin elämää.

Ketkä kirjoittajista sitten kannattavat ja ketkä vastustavat eutanasiaa? Se selviää vasta ottamalla kirjaa omaan käteen! Sitä suosittelen jokaiselle lehtemme lukijalle! Kirja ei paina eikä maksa paljon – huolimatta siitä että teksti on paikoitellen kovin painavaa. ■

SUVEN UUDET KIRJAT

Yleisteokset

Carin A. Hagberg ym.
Difficult Airway: A Practical Guide
OUP 2013
Painettu. Ean 9780199794416.
224 sivua. Hinta 109 €.

Adam I. Levine ym.
Textbook of Healthcare Simulation
Springer NY, 2013
Painettu. Ean 9781461459927.
739 sivua. Hinta 91,90 €.

Anestesiologia

Baha Al-Shaikh & Simon Stacey
Essentials of Anaesthetic Equipment
Elsevier 2013, 4th edition
Painettu. Ean 9780702049545.
304 sivua. Hinta 73,90 €.

Arthur Atchabahian & Ruchir Gupta
Anesthesia Guide
McGraw-Hill 2013
Painettu. Ean 9780071760492.
950 sivua. Hinta 51,90 €.

John F. Butterworth ym.
Morgan and Mikhail's Clinical
Anesthesiology

McGraw-Hill 2013, 5th edition
Painettu. Ean 9780071627030.
1392 sivua. Hinta 79,90 €.

Anita Gupta & Nina Singh-Radcliff
Pharmacology in Anesthesia Practice
OUP 2013
Painettu. Ean 9780199782673.
462 sivua. Hinta 61,90 €.

Frederick A. Hensley ym.
Practical Approach to Cardiac
Anesthesia
Lippincott Williams & Wilkins 2012,
5th edition
Painettu. Ean 9781451137446.
907 sivua. Hinta 89,90 €.

Adam I. Levine ym.
Anesthesiology and Otolaryngology
Springer NY 2013
Painettu. Ean 9781461441830.
442 sivua. Hinta 169 €.

Kivunhoito

Jane C. Ballantyne & David J. Taube
Expert Decision Making on Opioid
Treatment
OUP 2013

Painettu. Ean 9780199768882.
240 sivua. Hinta 74,90 €.

Chad Brummett & Steven P. Cohen
Managing Pain. Essentials of
Diagnosis and Treatment
OUP 2013
Painettu. Ean 9780199859436.
448 sivua. Hinta 55,90 €.

Martin Koltzenburg
Wall & Melzack's Textbook of Pain
Elsevier 2013, 6th edition
Painettu. Ean 9780702040597.
1504 sivua. Hinta 249 €.

Listan tiedot ovat Akateemisesta kirjakaupasta Helsingistä. Sille on koottu perinteisten kirjojen lisäksi myös sähköisiä. SAY tarjoaa kirjoja jäsenilleen arvosteltaviksi. Mikäli olet halukas kirjoittamaan kirja-arvostelun Finnanestiin jostakin tämän tai aikaisempien listojen kirjasta, ota yhteys toimitukseen. Kirja toimitetaan kustannuksitta ja se jää käyttöösi. ■

Ritva Jokela

ritva.jokela[at]finnet.fi